

Sygn. akt I ACz 1302/17

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Małgorzata Wołczańska (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Karpeta SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2018 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego w (...)

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 12 września 2017 r., sygn. akt I C 666/17

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Małgorzata Wołczańska SSA Elżbieta Karpeta

Sygn. akt I ACz 1302/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach odrzucił pozew, stwierdzając że powód określił pozwanego w pozwie jako Sąd Rejonowy w (...), który to podmiot nie posiada zdolności sądowej. Brak w tym zakresie jest zaś nieusuwalny, co skutkowało odrzuceniem pozwu z mocy art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

W zażaleniu powód kwestionował zaskarżone postanowienie mi. in. wskazując że za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy państwowych odpowiada „państwo”. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i nadania sprawie biegu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, mimo iż niewątpliwie w pozwie pozwany określony został jako Sąd Rejonowy w (...) czyli podmiot nieposiadający zdolności sądowej.

Zgodnie z art. 64 § 1 i 1¹ k.p.c. zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądową) ma każda osoba fizyczna i prawna. Zdolność sądową mają także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególnie przyznają osobowość prawną (art. 33 k.c.). Sąd Rejonowy w (...) nie ma zdolności sądowej, gdyż sądy to jednostki organizacyjne Skarbu Państwa. Zatem w procesie, w sytuacji gdy roszczenie wiąże się z działalnością określonej jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa, pozwany winien być Skarb Państwa reprezentowany przez tę jednostkę, a nie ta jednostka organizacyjna.

Zaznaczyć jednak należy, że mylne oznaczenie w pozwie strony pozwanej nie daje samo przez się podstawy do odrzucenia pozwu, gdy z uzasadnienia zawartego w nim żądania jest widoczne, kogo powód miał zamiar pozwać. Ponadto, w orzecznictwie sądowym szczególną uwagę zwraca się na sytuację gdy powód, który nie korzysta z pomocy profesjonalnego pełnomocnika wskazuje w pozwie, jako stronę pozwaną nie Skarb Państwa, a jego jednostkę organizacyjną bez zdolności sądowej, a z postępowania powoda wynika, że takie określenie przez niego strony pozwanej nie ma charakteru stanowczego. Oznaczać to bowiem może, iż nie posiada on wiedzy, co do tego, że pozwanym powinien być Skarb Państwa. Mianowicie w judykaturze podkreśla się, że skoro z przepisu art. 202 zd. 2 k.p.c. wyraźnie wynika, iż okoliczności, które uzasadniają odrzucenie pozwu, jak również brak zdolności procesowej sąd bierze pod rozwagę z urzędu, w każdym stanie sprawy, to sąd ma również obowiązek podjęcia określonych czynności procesowych, zmierzających do wyjaśnienia statusu prawnego strony pozwanej, która nie ma zdolności sądowej. Realizacja tego obowiązku sprowadza się do udzielenia powodowi, stosownie do art. 5 k.p.c., niezbędnych pouczeń co do możliwości określenia strony pozwanej. Dopiero w sytuacji, gdyby powód, pomimo wskazania na możliwość rozważenia zmiany oznaczenia strony na Skarb Państwa, nadal wskazywałby jako pozwanego jednostkę nie posiadającą zdolności sądowej, to wówczas zastosowanie winien znaleźć przepis art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nie jest bowiem władny oznaczyć Skarbu Państwa jako strony pozwanej wówczas, gdy żądanie oparte zostało na twierdzeniu, że jednostka określona jako strona pozwana jest podmiotem odrębnym od Skarbu Państwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2008 r., II CSK 10/08). Natomiast gdyby powód wskazał Skarb Państwa jako stronę, a dotychczasowego pozwanego określił jako jednostkę organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, to przyjmuje się, że jest to dopuszczalne sprecyzowanie oznaczenia strony - nieprowadzące do zmiany jej tożsamości (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r., III CZP 45/09; z dnia 4 lutego 2004 r., I CK 342/03; z dnia 8 stycznia 2003 r., II CK 90/02). Co do zasady więc, wbrew zatem stanowisku Sądu Okręgowego, przyjęć trzeba, że możliwość właściwego oznaczenia strony pozwanej istniała. Co więcej treść zażalenia wskazuje na taką właśnie intencję powoda czyli pozwania Skarbu Państwa. Z tego względu uznając za zbędne wzywianie powoda do ewentualnego sprostowania oznaczenia strony pozwanej Sąd Apelacyjny właściwie określił w rubrum postanowienia strony tego procesu.

Z podanych przyczyn zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu jako wadliwe (art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Małgorzata Wolczańska SSA Elżbieta Karpeta